

متن ارائه مقاله در همایش شرق‌شناسی

کتاب در کتابخانه است
مقاله در نشریه

فیلم و تئاتر در سالن‌ها و تالارها

همه این روش‌های ابلاغ پیام «منفعل» هستند
منتظر هستند تا مخاطب خود بیاید و حاضر شود
حرکت کند تا پیام را دریافت کند
مخاطبی که برای حرکت باید اراده کند
برای اراده باید انگیزه داشته باشد
انگیزه از کجا باید حاصل شود؟!

اما روش‌های مدرن ابلاغ پیام «فعال» هستند
بیلوردهای بزرگ تبلیغاتی
پیام‌های بازرگانی و تجاری درست وسط برنامه‌های جذاب
جایی که راننده یا راه‌رونده نمی‌تواند چشمان خود را ببندد
بدون اراده ناگزیر به دیدن است
پیام خودش به دیدار مخاطب آمده است

تعزیه مرقی‌ترین روش تبلیغ است
روشی که صدها سال پیش توسط نخبگان شیعه طراحی شده است
زیرا روشی «فعال» است

ما متوجه این مطلب نبودیم
و معمولاً هم نیستیم

توجه به قدرت پیام‌رسانی و ارتباطی تعزیه

اما وقتی کتابی را می‌خوانیم که یک سرهنگ بریتانیایی نوشته است
هنگامی که در هند و ایران با تعزیه مواجه می‌شود

تازه به اهمیت تعزیه پی ببریم

وقتی توصیفات او را می‌بینیم

تعزیه می‌زانشن دارد

دکوپاژ دارد

دیالوگ دارد

مونولوگ هم دارد

آکسسوار صحنه دارد

سکانس‌ها و پلان‌ها همه طراحی شده است

تمام آن چیزهایی که امروز روش‌های مدرن دارند

آنچه سینما دارد

ولی فراتر از سینما

افزون بر همه آن‌ها
کاملاً فعال است

تصور کنید فردی را که نمی‌شناسد
خبری از متن پیام ندارد
در هتل یا محل اقامت
صداها را می‌شنود
گوش که در و دروازه ندارد
سالم که باشد دریافت می‌کند
اگر صدا آهنگین باشد و طنین‌دار
نگاه می‌آورد و جذب
تا پایان همراهی می‌کند
او پیام را دریافت کرده است
پیش از آن‌که انگیزه داشته و اراده کرده باشد

مقاله پیش رو به این موضوع پرداخته
معرفی کتاب این کلنل بریتانیایی
او که تمام متن تعزیه را جمع کرده است
ترجمه به زبان انگلیسی
برای اولین بار
۱۵۰ سال پیش

بالغ بر ۷۰۰ صفحه

و از قدرت تأثیر آن سخن رانده

اگر بخواهیم بشر را بر کشتی امام حسین (علیه الصلوٰة و السلام)
سوار کنیم

باید همه را فراخوانیم

صدا کنیم تا کشتی را ببینند

سوار شوند و از بلا نجات یابند

تعزیه پیشگام‌ترین ابزار برای این کار است

با روزآوری دیالوگ‌ها و متن‌ها

با اجرا به زبان‌های مختلف

در زمان‌ها و مکان‌های متفاوت

در همه کشورهای دنیا

زیر نظر نهاد معظم مرجعیت شیعه.

عرض المقال فى مؤتمر الإستشراق و الإمام الحسين (ع)

بسم الله الرحمن الرحيم

الْكُتُبُ إنها فى المكتبة
المقالات كلها فى المجلة
الأفلام و المسارح تُبث فى القاعات الخاصة
كل هذه الطرق للإنباء هى «منفعلة»
تنتظر أن يأتى المخاطب بنفسه عندها
يتحرك اليها لتلقى النبأ
المخاطب الذى يجب أن يكون ذا الإرادة
يحتاج الداعى للحصول على الإرادة
من أين يتمكن على الداعى؟!

لكن الأساليب الحديثة و المتجددة للإنباء هى «فعالة» غير منفعلة
اللوحات الإعلانية الكبيرة حول الطرق
الإعلانات التجارية فى منتصف البرامج الرائعة
حيث لا يمكن للسائق و الماشى أن يغلقا عينييهما
إنهما ناظرون إليها بلا إرادة نفسية للرؤية
حينما أتى النبأ بنفسه عند المخاطب

التعزية هى الطريقة الأفضل والأكمل للإنباء و الإعلان
طريقة صممتها النخبة الشيعة منذ مئات السنين من قبل
هى المترقية لأنها طريقة فعالة و نشيطة

نحن لم نلاحظ هذا المطلب قط
و لسا اليوم من المهتمين به
بالإنباء إلى قوة التعزية فى الإنباء و الإعلان و التواصل
ولكن عندما نقرأ كتاباً كتبه عقيدٌ بريطانى حول التعزية
حين حياته فى الهند و إيران
سنعرف أهميتها و قوتها
بعد رؤية توصيفاته لها
التعزية لديها ميزانسين
لها ديكوباج
و الحوار

و مونولوج

كما يوجد فيها ديكورٌ مسرحى
تم تصميم جميع التسلسلات و الخطط
كل ما توجد اليوم فى الأساليب الحديثة و الجديدة
جميع ما وجد فى السينما
لكن بأفضل و بأزيد من السينما
مضافة لها
التعزية فعالة و نشيطة بتمامها و كمالها

تخيلوا شخصاً أنه لا يعرف الإمام؛ عليه الصلاة و السلام
لم يطلع عن النبأ
كان فى فندقه أو مكان إقامته
يسمع الأصوات و الألحان فجأة
الأذن ليس لها باب و لا بوابة
تأخذ الخبر و النبأ إن كانت صحيحة
تجلب النظر و تجذب
إذا كان الصوت إيقاعاً و رنيناً
يرافقها حتى النهاية
هذا الشخص سيستلم النبأ قطعاً
قبل أن يكون متحمساً و ذا إرادة

هذا المقال يتعامل بذاك المهم
تقديم كتاب هذا العقيد البريطانى
لقد جمع النص الكامل من التعزية
و اهتم بترجمتها إلى اللغة الإنجليزية
لأول مرة فى العالم
قبل مئة و خمسين سنة
أكثر من سبعة مئة صفحة
و يُحدث عن قوة تأثيرها فى المخاطب

إن كنا نريد أن يركبون الناس سفينة الإمام الحسين؛ سلام الله عليه
فعلينا إخبار الكل
لنصرخ حتى يرى الناس السفينة
سيركبون فينقذون من الغرق
التعزية إنها أداة رائدة لهذه الوظيفة
بعد تحديث حواراتها و النصوص
و عن طريق أدائه بلغات مختلفة
فى كل الأوقات و كل الأماكن
جميع بلدان العالم
تحت إشراف المرجعية العظماء الشيعة

بفضل زملاء مؤسسة وارث الأنبياء
أشكر لكم العتبة الحسينية المقدسة
والسلام